

norden

Sektorplan

Uddannelse, kreativitet og entreprenørskab i globaliseringens tid

Islands formandskabsprogram
for Nordisk Ministerråds samarbejde
om forskning, kultur og uddannelse

**Uddannelse, kreativitet og
entreprenørskab i globaliseringens tid**
Sektorplan
Islands formandskabsprogram
for Nordisk Ministerråds samarbejde
om forskning, kultur og uddannelse

ANP 2008:753

© Nordisk Ministerråd, København 2008

ISBN 978-92-893-1773-3

Layout og omslag Ágústa Ragnarsdóttir.

Tryk Guðjón Ó ehf.

Foto Morgunblaðið.

Oplag 1500.

Trykt på miljøvenligt papir som opfylder
kravene i den nordiske miljø-svanemærke-
ordning.

Nærmere oplysninger om
formandskabsprogrammet på
www.norden2009.is.

Indholdsfortegnelse

Forord	4
Forskning og kundskabernes drivkraft ...	5
Kultur og kreativitet	8
Uddannelse og kompetence	13

Forord

Det nordiske kompas er overskriften for Islands formandskabsprogram for det nordiske regeringssamarbejde i 2009. I programmet beskrives i fire undertemaer de udfordringer, som nordboere står overfor i en globaliseret verden: *Nordisk drivkraft, Nordisk styrke, Nordens klimasvar og Et globaliseret Norden.*

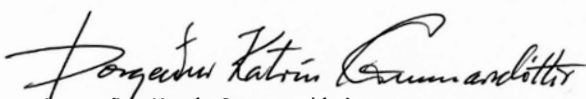
Styrken i det nordiske samarbejde begrundes bl.a. i fleksibiliteten i det tværsektorielle samarbejde. Derfor har undervisnings-, forsknings- og kulturministeriet besluttet at fremlægge et fælles formandskabsprogram for områderne forskning, kultur og uddannelse under mottoet *Uddannelse, kreativitet og entreprenørskab i globaliseringens tid.* Der lægges vægt på, at der samarbejdes på tværs af ministeriets tre områder såvel som andre sektorer for at nå vores mål.

Det islandske formandskabs fokus på områderne forskning, kultur og uddannelse tager udgangspunkt i de nordiske statsministres erklæring i Punkaharju i 2007 og Riksgränsen i 2008 om reaktionen på globaliseringen og klimændringer og hvordan disse påvirker konkurrenceevnen og levevilkårene i de nordiske lande. I deres erklæringer understreger statsministrene betydningen som menneskelige ressourcer, uddannelse, videnskabelig forskning og innovation har i forhold til de nye udfordringer som globaliseringen medfører. Der fokuseres endvidere på erhvervslivet som en vigtig samarbejdspartner og aktør i det nordiske samarbejde på dette område.

En strategi for bæredygtig udvikling i det nordiske samarbejde i perioden 2009-2012 er nu under udarbejdelse. Strategien omfatter mange samarbejdsområder og danner således også et grundlag for det islandske formandskabsprogram for forskning, kultur og uddannelse og vil blive fulgt op af et tværfagligt samarbejde med andre sektorer.

De nordiske landes omstillingsevne, innovationskraft og initiativ til at møde ændringer, har klare kulturelle rødder. Derudover spiller tværfagligt samarbejde og koblingen mellem kunstnerisk kreativitet, kultur og erhvervsliv en central rolle for nordisk innovation. Nordens fællesskabsfølelse og årtiers erfaring af et fremgangsrigt samarbejde bygger på fælles værdier og et kulturelt grundlag som det er vigtigt at værne om. I lyset heraf vil Island arbejde på at samle sine prioriteringer inden for forskning, kultur og uddannelse under parolerne uddannelse, kreativitet og kulturel kompetence til innovation og initiativ. Island vil derudover følge op på nordisk sprogpolitik og fremme en kampagne for at skabe interesse for landenes interkulturelle og sproglige forståelse med henblik på at styrke deres samfølelse.

I Nordisk ministerråds arbejde vil der blive lagt vægt på koordinering og kontinuitet. Derfor vil det islandske formandskab tage hensyn til Sveriges prioriteringer under formandskabet i 2008, samtidigt med at Island fremlægger sine egne prioriteringer og forslag til nye opgaver.

Þorgerður Katrín Gunnarsdóttir
minister for undervisning, forskning og kultur

Forskning og kundskabernes drivkraft

Samarbejde mellem universiteter i Norden

De nordiske lande har alle en lignende uddannelsespolitik og mange steder arbejdes der på en revurdering af universiteternes organisationsformer og andre anliggender. Der lægges vægt på Norden som en foregangsregion i et globaliseret videnssamfund med videregående uddannelser af højeste kvalitet. Det kræver en forøgelse af de højere uddannelsesinstitutioners selvstændighed, sammenlægninger af institutioner, styrket forskning, opbygning af innovationssystemer, samt en kvalitetsstyring der til en vis grad påvirker fordelingen af økonomiske midler til undervisning og forskning.

Den tanke er også fremme at Norden optræder samlet som en *stærk international universitetsregion* og markedsfører sin særstilling og styrker på forskellige områder inden for videnskab og teknologi med det for øje at tiltrække folk fra andre verdensdele. Det er vigtigt at samtlige nordiske lande arbejder mod dette mål ved at stimulere et øget samarbejde mellem universiteter, institutter og andre højere uddannelsesinstitutioner for at styrke det nordiske universitetssystem i sin helhed. Universiteterne vil således blive bedre rustet til at samarbejde og konkurrere på det globale uddannelsesmarked. De nordiske lande arbejder nu i Bologna-processens ånd på at samordne de metoder der bruges for akkreditering af universiteter og for kvalitetskontrol af undervisningen for derved at øge transparens og troværdighed. Derudover arbejdes der fortsat på en gensidig anerkendelse af universitetsuddannelser mellem de nordiske lande.

De nordiske lande vil prioritere universiteternes rolle som forskningsinstitutioner og stimulere initiativ til fremme af innovation og videnoverførsel fra universiteterne til erhvervslivet og til samfundet generelt. Globalisering, klimaændringer og en bæredygtig udvikling skal prioriteres i det nordiske samarbejde. Der lægges vægt på samarbejde mellem universiteterne og erhvervslivet. Der fokuseres på samspillet mellem kunstuddannelserne og andre universitetsuddannelser med henblik på at stimulere kreativ tænkning og skabe en kultur der er modtagelig og inciterende for kreativitet, innovation og initiativ på alle samfundsområder.

OPGAVER

- *Definition af de nordiske universiteters styrkeområder*
Der foretages en kortlægning af de særlige egenskaber og den faglige styrke der kendetegner universiteter og højere læresteder i Norden. Universiteter og deres samarbejdsudvalg i de enkelte lande inviteres til at præsentere deres respektive styrker hvorefter de nationale resultater sammenlignes med henblik på at finde fællestræk. Herved dannes der et grundlag for profilering og en international markedsføring af Nordens universiteter.
- *Udvikling og kvalitet på universitetsniveau*
Island vil arrangere en konference om kvalitet i de højere uddannelser i efteråret 2009. Konferencens mål er at samle viden og erfaring fra de højere uddannelser i de nordiske lande, bl.a. for at styrke samarbejde om forskeruddannelser og undersøge, hvordan man kan styrke Nordens konkurrenceevne som en international region for uddannelse og forskning. Dette arbejde bygger på en evaluering af Nordic Master programmet, der bliver fremlagt i efteråret 2008 på svensk initiativ.

- *Nordic Master programmet og Nordic Centres of Excellence*
Island vil følge op på Sveriges prioriteringer ved at undersøge hvordan Nordic Master programmet bedre kan kobles til Nordic Centres of Excellence for dermed at øge den nordiske universitetssektors gennemslagskraft.
- *Innovation og entreprenørskab*
Der arrangeres en konference om undervisning i innovation og entreprenørskab som en integreret del af forsker- og teknikeruddannelser. Blandt udfordringerne er universiteternes politik om ophavsret, patenter og fremme af innovation.
- *Samspil mellem kunstuddannelser og videnskab*
I efteråret 2009 arrangeres der en konference om samspillet mellem kunstuddannelserne og andre universitetsuddannelser, herunder kunstakademiernes rolle i at stimulere kreativ tænkning og udforme en kultur der er modtagelig og inciterende for kreativitet, innovation og initiativ på alle samfundsområder.

Nordisk forsknings- og innovationsregion

Samarbejdet mellem de nordiske institutioner inden for uddannelse, forskning og innovation (NordForsk, NICE og NEF) bør styrkes såvel som deres kobling til deres nationale søsterinstitutioner. Idéen om *Norden som en stærk, attraktiv og integreret foregangsregion for videnskabelig forskning og innovation* under betegnelsen NORIA, d.v.s. en nordisk forsknings- og innovationsregion, står nu højt på agendaen. Man bør se på forbindelsen mellem de nationale og de nordiske støtteordninger for forskning og innovation. Det kræver et tæt samspil mellem universiteter, forskningsinstitutioner og erhvervslivet med aktiv støtte fra myndighederne.

Topforskningsprogrammet bliver lanceret i februar 2009 hvilket kræver samme slags koblinger som i NORIAs grundidé, mens programmet omfatter projekter inden for energi-, miljø- og klimaområdet. Med programmet tilstræber man en kobling mellem grundforskning og innovation i erhvervslivet.

OPGAVER

- Den første del af Topforskningsprogrammet bliver lanceret offentligt på de nordiske statsministres møde i Island i slutningen af februar 2009. Denne del af programmet fokuserer på specialiserede projekter indenfor energi-, miljø- og klimaområdet.
- Der forberedes en udvidelse af Topforskningsprogrammet til også at omfatte forskning og innovation på sundheds- og velfærdsområdet. Projektet udformes i samråd med ministerråderne for velfærd-, sundhed og erhverv og med faglig støtte fra NordForsk, NICE og nationale institutioner, der støtter forskning på disse områder.
- Der satses på tværfagligt samarbejde om iværksættelsen af visionen om et nordisk forsknings- og innovationsområde (NORIA). Island vil arbejde for et forstærket samarbejde mellem NordForsk, NICE, NEF og andre samarbejdsinstitutioner. Der afholdes et seminar om hvordan man kan styrke deres samarbejde med nationale institutioner og gøre de nationale forskningsprogrammer tilgængelige for forskere fra de øvrige nordiske lande.
- Der bliver arbejdet på at styrke regionalt samarbejde og samråd om de nordiske landes medvirken i EU's rammeprogrammer inden for det europæiske forskningsområde, ERA. Resultaterne fra dette arbejde samt Topforskningsprogrammet inden for energi, miljø og klimaspørgsmål vil blive forelagt EU-kommissionen i efteråret 2009.

Kultur og kreativitet

Kulturen skal kobles til innovation og initiativ

Skaberkraft, initiativ og innovation er nøglebegreber og fundamentale værdier i den nordiske kultur. Kunstens og kulturens rolle for den nationale identitet og som en del i kulturproduktionen for internationale markeder er hævet over enhver tvivl. En kulturindustri der integrerer teknologi, udøvende kunst, industri og markedsføring er blevet et vigtigt erhverv, hvor produktionen udgør en international handelsvare. Island vil lægge vægt på tværfaglige projekter der handler om kreativ kobling mellem kultur, videnskabelig forskning og innovation som et vigtigt modspil til globaliseringen, øget konkurrence og krav om omstillingsevne. I den forbindelse bør man fremhæve det nordiske computerspilprogram som kulturministrene tog initiativ til og blev søsat som et kulturprojekt men er nu blevet til et erhvervsrelateret projekt der bør videreudvikles. På grundlag heraf er der skabt en fælles platform for dem der er beskæftiget med at fremstille computerspil hvor man er blevet bevidst om de muligheder og den styrke, som et nordisk samarbejde på dette område indebærer.

Island vil følge op på projektet *Ny nordisk mad*, der startede under det norske formandskab i 2006, og som har fået international opmærksomhed. Ligeledes vil Island følge op på Sveriges fokus på innovation.

Der er behov for at synliggøre og intensivere det mangfoldige nordiske kultursamarbejde internationalt. Norden har ikke planer om en fælles platform på verdensudstillingen i Shanghai i 2010, men de kunne gå sammen om en udstilling af nordisk design og arkitektur på verdensudstillingen.

Island er interesseret i at iværksætte nordisk samarbejde om hvordan man kan styrke kreativ tænkning, innovation og entreprenørskab i skolerne og integrere dette i den offentlige forvaltning. Der satses på et tværfagligt samarbejde der forbinder kreativt samspil mellem kulturvirksomhed og udviklingen af forskellige brancher.

OPGAVER

- Der arbejdes på at holde en fællesnordisk udstilling i forbindelse med verdensudstillingen EXPO i Shanghai 2010 med særlig vægt på design og arkitektur. Der vil blive arbejdet på forberedelserne af denne udstilling.
- Der fokuseres på nordisk madkultur og køkkenkunst i forbindelse med projektet *Ny nordisk mad* i et samarbejde med ministerierne for fiskeri, landbrug og erhverv.
- Island vil stå i spidsen for de nordiske landes fællesprogram i forbindelse med projektet *Det europæiske år for kreativitet og innovation 2009* med særlig fokus på unge.

Kultur uden grænser

Det er en styrke for demokratiet at gøre det muligt for de fleste mennesker at vise skaberglæde og nyde kultur og kunst. Island vil fokusere på de grupper der traditionelt ikke har nem adgang til kunst og kultur eller en aktiv kunstnerisk udfoldelse. Der bliver taget udgangspunkt i FN's standardregler om lige adgang for handicappede der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 20. december 1993. I paragraf 10, der omfatter kulturelle aktiviteter, lægges der vægt på at sikre, at mennesker med handicap får mulighed for at udnytte deres kreative, kunstneriske og intellektuelle evner, ikke kun til gavn for sig selv, men også til at berige det samfund, de lever i. De handicappedes kulturelle aktiviteter og kunstneriske kreativitet bør synliggøres og gives større opmærksomhed.

Der stræbes mod at skabe samfundsmæssige og økonomiske forudsætninger, som sikrer og styrker folkehelsen for alle nordboere. Det er af stor betydning at folk kan leve et sundt liv og tage fornuftige beslutninger om deres helse og sundhed. Kunst og kultur kan hjælpe at nå vigtige mål for folkehelsen, opfordre folk til at udøve idræt og styrke det forebyggende arbejde, bl.a. til gavn for mennesker med handicap. Kulturen må være tilgængelig for så mange som muligt hvorved begrebet *kultur for alle* bliver et vigtigt synspunkt. Der satses på at arbejde med tværfaglige, sundhedsfremmende og forebyggende projekter på disse områder under overskriften Sundhed og kultur i samarbejde med sundhedssektoren.

OPGAVER

- Island vil arbejde for at ideen bag kunst- og kulturfestivalen *Kunst uden grænser* bliver præsenteret i de øvrige nordiske lande og tilpasset lokale forhold. For at bidrage til dette vil *Reykjavik Art Festival* i Island i 2009 have et nordisk islæt.
- Der satses på at støtte en nordisk turné af fotoudstillingen *Underbørn* om handicappede børns forhold.
- Der arrangeres en konference om de små sprogområder og tegnsprog i samarbejde med den nordiske uddannelsessektor. Der vil man bl.a. diskutere de nordiske sprog i globaliseringens tid, ordbøgers rolle og vægten af at oversætte terminologi og navne.
- Der arrangeres et nordisk stævne om skolesundhed. Projektets formål er at vække børn og unges interesse for sund træning, f.eks. i kampen mod stigende overvægt. Der satses på at præsentere idéen bag projektet i de øvrige nordiske lande.

Unge i Norden

Undervisnings-, forsknings- og kultursministeriet i Island har siden år 2000 udført tre komparative undersøgelser af studerendes holdninger til uddannelse, kultur, fritid og idræt for at få frem deres egen fremtidsvision. Disse undersøgelser giver et interessant indblik i unges tankegang, adfærd og livsstil i en tid der er præget af hastige omvæltninger. Fortolkningen af resultaterne spiller en rolle for den offentlige politik, bl.a. inden for uddannelse, kultur, ungdomspolitik og folkehelse, og har en omfattende betydning på tværs af ministeriernes ansvarsområder. Island vil initiere et tværfagligt nordisk samarbejde på dette område med fokus på komparative undersøgelser.

Det undersøges hvordan man kan øge børn og unges interesse for de nordiske nabolandes kultur og sprog og fremme nordisk sprogforståelse i landenes kultursamarbejde, i tilknytning til undervisningsministrenes kampagne på dette område.

OPGAVER

- Under Islands ledelse bliver der samarbejdet om komparative undersøgelser af nordiske unges forhold til idræt og fritidsaktiviteter, uddannelse og forventninger til fremtiden.
- Der bliver fokuseret på nordisk idrætssamarbejde og hvordan dette kan fremmes af Nordisk ministerråd.
- Der satses på at holde et seminar om børnekulturens status i Norden og kunstnerisk kreativitet blandt børn.

Et mere mangfoldigt kultursamarbejde

De nordiske lande har flere årtiers erfaring med kultursamarbejde, både inden for Norden og internationalt. Der er behov for at koble nordisk samarbejde til UNESCOs internationale konventioner om kulturel mangfoldighed, kulturminde og kulturarv. Der foregår allerede et intensivt nordisk samarbejde om kulturarv, bl.a. mellem faginstitutioner og ministerierne. Der bør ses på de nordiske landes samarbejde i forbindelse med UNESCOs konvention om kulturminde, Nordic World Heritage Foundation i Oslo og Sveriges deltagelse i UNESCOs verdensarvkomité.

Det islandske formandskab vil fokusere på den nye struktur for nordisk kultursamarbejde hvor man bl.a. vil bidrage til en revision af den stilling samerne har. Da kultursamarbejdet blev omorganiseret for nylig, besluttede man bl.a. at der blev udarbejdet en handlingsplan for kulturministre for tre år ad gangen, hvoraf den første udløber i 2009. Under Islands ledelse bliver der arbejdet på en ny handlingsplan for det nordiske kultursamarbejde 2010-2012.

OPGAVER

- Der bliver fokuseret på mulighederne for en fællesnordisk kulturrepræsentation uden for Norden, hvilket udgjorde en væsentlig del af kultursamarbejdet før omorganiseringen.
- Der bliver satset på et nordisk samarbejde om national opfølgning af UNESCOs konvention om kulturel mangfoldighed og undersøgt hvorvidt der kan iværksættes fællesprojekter med kobling til konventionen.
- Island vil gå i spidsen for at vikingeminder bliver nomineret til UNESCOs verdensarvsliste.
- Der arrangeres en konference med fokus på kulturforbindelser mellem Norden og de britiske øer, især ude for den skotske kyst.

Uddannelse og kompetence

En forudsætning for individets liv og arbejde i et moderne demokrati under hastig forandring er, at have mulighed for og evner til at uddanne sig hele livet igennem. Livslang læring handler om at betragte uddannelsessystemet som en helhed fra børnehaven til universitet, til videreuddannelse eller voksenundervisning og til uformel uddannelse, der foregår uden for skolesystemet, foruden den evne og kompetence som individet tilegner sig i leg og arbejde.

Kundskaber, viden og kompetence skal ikke blot ses ud fra skolesystemets præmisser men også ud fra erhvervslivets og det enkelte menneskes ønsker. Uddannelsessystemets svar på de store ændringer i vores samfund er at give folk mulighed for og adgang til uddannelse hele livet.

Internationalt har der været stor diskussion om hvad der er vigtigst i det enkelte menneskes uddannelse. UNESCO, EU, OECD og andre internationale instanser har diskuteret de nøglekompetencer, der er nødvendige, hvis det enkelte menneske skal kunne deltage aktivt i det moderne arbejdsliv og demokrati. I højere grad end ofte tidligere lægges der nu vægt på faktorer der vedrører det enkelte menneskes personlige udvikling og samfundsdeltagelse. Der kan nævnes civil bevidsthed, udfoldelse, kommunikativ kompetence, kulturel forståelse, initiativ og innovation. Dette udgør den kompetence som alle bør tilegne sig i større eller mindre grad, samt det at kunne udtrykke sig på sit eget modersmål eller på et fremmedsprog og råde over matematiske kundskaber og have kunden om videnskab og teknologi. Der bør søges en balance mellem disse nøglebegreber samt veje til at styrke dem i uddannelsessystemet.

Disse betragtninger vil udgøre en ledetråd under det islandske formandskab.

Uddannelse i bæredygtig udvikling

FN har udnævnt perioden 2005-2014 til årtiet for uddannelse til bæredygtig udvikling, og en nordisk strategi for bæredygtig udvikling for perioden 2009-2012 er under udarbejdelse. Den islandske regering har gjort rede for sin politik for uddannelse for bæredygtig udvikling i brochuren *Fremtidens velfærd*. Bevidstheden om, hvor vigtig bæredygtig udvikling er, bør øges i alle unges uddannelse og træning. Island vil videreføre Sveriges prioriteringer i forbindelse med dette tema.

OPGAVER

- I forbindelse med FN's klimatopmøde i København i efteråret 2009 vil de nordiske lande præsentere en samlet initiativpakke for uddannelsens bidrag til bæredygtig udvikling med særlig fokus på klima. Der bliver lavet en oversigt over hvordan man nationalt varetager disse temaer i uddannelsesystemet og hvordan bevidsthedsgørelsen foregår inden for skolesystemet. Der bliver fortsat arbejdet på fællesnordiske prioriteringer inden for området.

Kunstuddannelser, kreative fag og innovation

Kultur og kunst er en grundlæggende faktor i en alsidig uddannelse der tager sigte på at styrke og udvikle individet optimalt. Dette fremgår bl.a. af en vejledning om kunstuddannelse udgivet af UNESCO i kølvandet på en verdenskonference i Lissabon 2006. Vejledningen er baseret på konferencens vedtagelser om kunstuddannelse, og der udforskes de muligheder, som kunstundervisningen giver for at møde det 21. århundredes krav om kreativitet og kultur. Det fremgår at det 21. århundredes samfund har et stigende behov for kreativ, fleksibel, tilpasningsdygtig og løsningsorienteret arbejdskraft. Kunstundervisning udvikler disse egenskaber, giver de studerende mulighed for at udtrykke sig, vurdere deres omgivelser med kritiske øjne og tage fat på tilværelsens forskellige aspekter. Kunstundervisning kan også kobles til innovations- og entreprenørskab. Dette behandles i samarbejdet inden for forskning og højere uddannelse.

OPGAVER

- Island vil arbejde for at der laves en oversigt om kunstundervisningens rolle i de nordiske skolesystemer, med fokus på kunstens stilling både i den almindelige del og kunstuddannelserne. Oversigten kan udgøre et vigtigt fundament for forbedring af læseplaner og skolearbejde på alle alderstrin. Oversigten laves i forbindelse med de ideer der er fremkommet i UNESCO-regi inden for rammerne af projektet *The Cultural Greenhouse (Kulturens drivhus)* og har til formål at udvikle kvaliteten i både kunstundervisning for alle, på musik- og kunstsoler såvel som i skolesystemet generelt.

Voksenundervisning og indvandreruddannelse

Det voksende antal indvandrere i Norden giver såvel nye muligheder som nye udfordringer. Det er vigtigt at tage imod indvandrere på en sådan måde at de hurtigt kan tilpasse sig de nye landes sprog og kultur, og at de kan bruge deres uddannelse og praktiske færdigheder samtidigt med at deres livskvalitet vokser.

OPGAVER

- I 2009 arrangerer Island et nordisk seminar om indvandrernes uddannelse og integration i samfundet. Der vil man diskutere sprogundervisning, almen uddannelse, faglige uddannelser og meritoverføring af uddannelse og kompetence når folk bosætter sig i Norden.

En helhedsorienteret politik for livslang læring

Norden er førende når det gælder implementering af en integreret politik for livslang læring. Der lægges vægt på at uddannelse opfattes som livslange studier. Det er vigtigt at have varierede uddannelsesstilbud, fleksibel overgang mellem uddannelsesniveauerne, og åbent studievalg for voksne der har afbrudt deres studier uden en formel eksamen fra ungdomsuddannelser således at de let kan genoptage deres skolegang.

OPGAVER

- Island vil følge op på rapporten *Från skola till arbetsliv* med særlig vægt på at øge antallet af dem der afslutter en formel eksamen på ungdomsuddannelserne.
- En del af dette arbejde vil blive fulgt op gennem globaliseringsprojektet *En god oplæring for ungdom og voksne*. Et af projektets mål er at få flere unge til at gennemføre en uddannelse efter grundskolen. Gennem projektet skal der arrangeres forskellige lære- og dialogfora med det formål at lægge til rette for erfarings- og idéudveksling, samt skabe opmærksomhed om de temaer som diskuteres.
- Som et af Lære- og dialogforaene i 2009, vil Island arrangere en nordisk konference, muligvis i samarbejde med EU eller OECD, hvor man diskuterer kriterier for kvalifikationer (qualification framework) og deres kobling til livslang læring.

Førskole

Førskolens rolle bliver stadig vigtigere for at forberede det enkelte menneske for et liv i et samfund som kendetegnes af hurtige ændringer. Her lægges grunden for de fleste børns skolegang i Norden. Førskolen har derimod forskellige administrative stillinger i de enkelte lande.

OPGAVER

- Der arrangeres en konference i Island om førskolen som det første skoletrin.

Digital informationsteknologi i skolearbejdet

Digital informationsteknologi blev oprindeligt ikke udviklet med tanke på uddannelsessystemets behov og arbejdsmetoder men snarere for finanssektoren og administration. I næsten 20 år har man dog forsøgt sig med at bruge informationsteknologien inden for uddannelsessystemet. Norden har stået i første række på dette område, især når det gælder centrale servere, udvikling af undervisningsmetoder og opbygning af fjernundervisning. Derudover er der foretaget et vigtigt nordisk samarbejde om udvikling af digitale undervisningsmidler. OECDs Centre for Educational Research and Innovation (CERI) er nu igang med en omfattende undersøgelse af hvordan digitale undervisningsmaterialer anvendes i uddannelsessystemet. I den forbindelse blev der foretaget en forundersøgelse i de fem nordiske lande i 2008. De foreløbige resultater bliver offentliggjort i begyndelsen af 2009. De vil udgøre et grundlag for det fortsatte arbejde hos OECD, mens de fem deltagende lande allerede nu kan bruge undersøgelsens resultater til at fortsætte med det nordiske samarbejde på området.

OPGAVER

- Der arrangeres et seminar om nordisk samarbejde omkring udviklingen af digitale undervisningsmidler og fordelene ved brug af informationsteknologi i undervisning og læring.

Ligestillingsundervisning i skolen

Der arbejdes på ligestillingsundervisning i skoler over hele Norden. Det islandske undervisningsministerium arbejder sammen med social- og forsikringsministeriet på at arrangere i fællesskab en nordisk konference i efteråret 2009 hvor projekternes resultater samt gode eksempler i ligestillingsundervisningen vil blive præsenteret. Projektet bliver præsenteret nærmere i social- og forsikringsministeriets sektorplan.

Bedre sproglig forståelse i Norden

I det nordiske samarbejde lægges der stor vægt på at følge op på nordisk sprogpolitik som dels indebærer indsats for at øge kundskaber og færdigheder i de nordiske sprog og dels støtter samarbejdet mellem landenes sprognævn om sprogenes stilling og sprogteknologiens udvikling. Island vil arbejde for dette med særlig fokus på tegnsprog.

Man har vedtaget at anmode styringsgruppen for nordisk skolesamarbejde om at implementere undervisningsministrenes politik om at forbedre folks kundskaber og færdigheder i de nordiske sprog, eftersom alt nordisk samarbejde baseres på dette. Målet er endvidere at initiere en kampagne på dette område i samarbejde med kulturministrene for at styrke gensidig interesse for landenes kulturer og dermed sprog, samt stimulere borgernes evner til at kommunikere med hinanden på et af de tre skandinaviske sprog.

OPGAVER

- Island vil tage initiativ til en kampagne som har til formål at styrke nordiske skolefolks gensidige kulturelle interesse for og kundskaber om sprog i Norden.
- Island vil initiere et samarbejde mellem kulturministrene og undervisningsministrene om dette projekt.

norden

Det nordiske samarbejde

Det nordiske samarbejde er en af verdens mest omfattende regionale samarbejdsformer. Samarbejdet omfatter Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige, samt de selvstyrende områder Færøerne, Grønland og Åland.

Det nordiske samarbejde er både politisk, økonomisk og kulturelt forankret, og er en vigtig medspiller i det europæiske og internationale samarbejde. Det nordiske fællesskab arbejder for et stærkt Norden i et stærkt Europa.

Det nordiske samarbejde sigter mod at styrke nordiske og regionale interesser og værdier i en global omverden. Fælles værdier landene imellem er med til at styrke Nordens position som en af verdens mest innovative og konkurrencedygtige regioner.

Nordisk Ministerråd

Store Strandstræde 18
1255 København K
Telefon (+45) 3396 0200
Fax (+45) 3396 0202
www.norden.org

Udgiver:

Undervisnings-, forsknings-
og kulturministeriet
Sölvhólsgata 4
IS 150 Reykjavík
ISLAND

Tel. +354 5459500
Fax +354 5623068
postur@mrn.stjr.is
www.menntamalaraduneyti.is

MENNTAMÁLARÁÐUNEYTIÐ

